Rozdział 8

Otyłość

Pediatric Nutrition Handbook: An Algorithmic Approach, First Edition. Edited by David L. Suskind and Polly Lenssen.
© 2011 Blackwell Publishing Ltd. Published 2011 by Blackwell Publishing Ltd.

Algorytm żywieniowy w otyłości

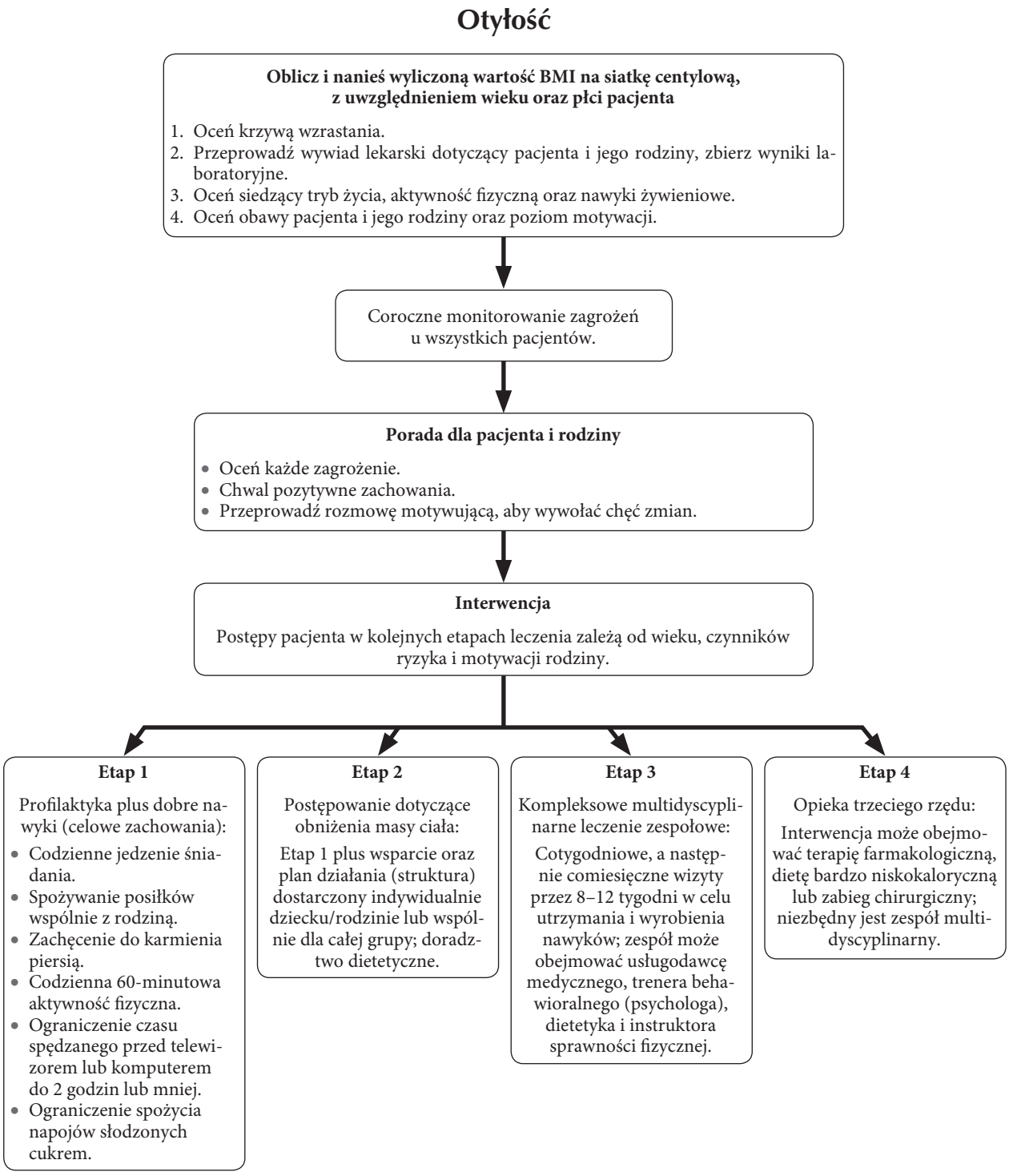

8.1 Otyłość

Heather Paves

8.1.1 Nazwa zaburzenia

Nadwaga i otyłość.

8.1.2 Definicja kliniczna

Nadwaga występuje, gdy wartość wskaźnika masy ciała (BMI) dla danego wieku i płci mieści się między 85. a 94. centylem; otyłość definiowana jest przy wartości wskaźnika masy ciała (BMI) > 95. centyla dla danego wieku i płci. Definicje zostały wprowadzone przez Centrum Zwalczania i Zapobiegania Chorobom (CDC). [Uwaga tłumacza: W Polsce najczęściej przyjmuje się następujące przedziały centylowe: nadwaga (90.–97. centyla), otyłość (powyżej 97. centyla)].

8.1.3 Rozpoznanie

Mimo że definicja nadwagi oraz otyłości została podana, w indywidualnej diagnozie należy ocenić rozkład BMI w czasie, otyłość rodziców, wywiad rodzinny, stosowaną dietę oraz stopień aktywności fizycznej.

8.1.4 Następstwa żywieniowe

Otyłości towarzyszą również inne choroby, takie jak bezdech senny, insulinooporność, cukrzyca typu 2, hiperlipidemia, nadciśnienie tętnicze, niealkoholowe stłuszczeniowe zapalenie wątroby, depresja, choroby ortopedyczne, zespół wielotorbielowatych jajników.

8.1.5 Ogólne wskazania żywieniowe

- BMI stanowi narzędzie skriningowe do oceny nadwagi i otyłości. Wykorzystanie pozostałych informacji klinicznych, takich jak wskaźniki rozwojowe dziecka czy wywiad rodzinny, umożliwia ustalenie medycznych czynników ryzyka nadwagi bądź otyłości.
- Nadwaga i otyłość są terminami klinicznymi stosowanymi w dokumentacji medycznej i ocenie ryzyka. Rodziny posługują się bardziej neutralnymi określeniami, takimi jak waga (masa ciała), zwiększony przyrost masy ciała, BMI.
- Poprawa stanu zdrowia zależy od zmiany stylu życia i masy ciała.
- Czynniki, takie jak wiek, stopień otyłości, motywacja, zagrożenia dla zdrowia mają wpływ na odpowiedź pacjenta na leczenie.
- Gdy nawyki pacjenta, stan zdrowia, masa ciała lub wartość BMI nie ulegają poprawie w ciągu 3–6 miesięcy trwania terapii, opiekun leczenia oraz rodzina powinni rozważyć przejście do kolejnego, bardziej intensywnego etapu leczenia.
- Korzystaj z motywacyjnych technik prowadzenia wywiadu w celu zachęcenia pacjenta oraz jego rodziny do osiągnięcia zamierzonego celu.
- Cele początkowe powinny być łatwe do osiągnięcia.
- Wykorzystuj pozytywne wzmocnienia.
- Skup się na sukcesach, a nie na niepowodzeniach.

Literatura

Barlow S. Expert committee recommendations regarding the prevention, assessment and treatment of child and adolescent overweight and obesity: summary report. *Pediatrics*. 2007;120(4 Suppl):S164–S192.

Birch LL, Fisher JO. Development of eating behaviors among children and adolescents. *Pediatrics*. 1998;101(3 Pt 2): 539–549.

Dubois L, Farmer A, Girard M, Peterson K. Regular sugar-sweetened beverage consumption between meals increases risk of overweight among preschool-aged children. *J Am Diet Assoc*. 2007;107(6):924–934.

Gillman MW, Rifas-Shiman SL, Frazier AL, et al. Family dinner and diet quality among older children and adolescents. *Arch Fam Med*. 2000;9(3):235-240.

Neumark-Sztainer D, Hannan PJ, Story M, Croll J, Perry C. Famiły meal patterns: associations with sociodemographic characteristics and improved dietary intake among adolescents. *J Am Diet Assoc*. 2003; 103 (3):317–322.

Nicklas TA, Morales M, Linares A, et al. Children's meal patterns have changed over a 21-year period: the Bogalusa Heart Study. *J Am Diet Assoc*. 2004;104(5): 753-761.

Rampersaud GC, Pereira MA, Girard BL, Adams J, Metzl JD. Breakfast habits, nutritional status, body weight and academic performance in children and adolescents. *J Am Diet Assoc*. 2005;105(5):743-760.